

Szerkesztői Iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

KÖZÉRDEK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
félévre . . . 2 frt.
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasáhos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Az élet és iskola.

Az élni tudás képezi, kétségen kívül, az emberi feladatok legfontosabbikát és egyszersmint legnehezebbikét. E feladat megvalósításában összpontosul az egyéni törekvések összesége. És az onnan van, mert az ember az életet magára nézve becsesnek ismeri el, a gondviselés olyan ajándékának, melyet méltóképen csak úgy hálálhat meg, ha megőrzi és az élet örök forrásának akarata szerint rendezzi be.

Eltekintve egy-két ázsiai vallásrendszertől, mely siralomvölgyének tekinti az életet s ez alapmeggyőződéséből kifolyólag az egyéni lét megsemmisítését állítja legfőbb követelménykép hívei elé; eltekintve a mai kor divatos filozofijától, a sötét pessimismustól, mely az élet különböző nyilvánulásainak s a lét feltételeinek egyoldalú bírálata folytán jogosulatlan panaszokra vetemedik az erkölcsi világrend ellen, sőt az örök törvényszerűséggel kormányzó legfőbb szellemi hatalom létezését egyenesen kétségbe vonja; eltekintve ez elméletektől: minden idők és nemzetek kimagasló alakjai, kik egyéniségük bélyegét koruk szellemére rányomták és gondolkodásának irányt szabták, áldásnak tekintették az életet, mely önmagában véve jó s a mennyiben néha, egyesekre nézve, átokká lesz, e jelenség okát első sorban és főképp az egyénben keresték, ki helytelenül fogta fel az emberi élet feladatát s hibásan szabta meg létének tőle függő feltételeit. Ez, tagadhatatlanul így van. Az örökös panaszok a sors ellen, azaz életuntóság és világgűlölet, melylyel manapság elég gyakran találkozunk, jóllehet sok esetben indokoltnak látszik, alapjában; a keresztyén világnézet álláspontján, soha senkire nézve sem lehet jogosult.

Igaz, az élet nagyon követelő: csak azon esetben lesz számunkra a boldogság forrásává, ha egész emberré igyekszünk lenni. Nem könnyű do-

log ugyan, de koránt sem lehetetlen. Azokat a tényezőket melyek az embert emberré teszik, melyek egyéni értékét megszabják, t. i. a jellem nemes-ségét, az elméleti és gyakorlati képzettség bizonyos mértékét, a mai művelődési viszonyok között, módjában áll bárkinek is megszereznie. A magas elméleti vagy tudományos műveltség, melynek megszerzése sokakra nézve lehetetlen, nem lényeges feltétele az életben való boldogulhatásnak; csupán tiszta jellemmel, az élet igényei mérlegelni tudó helyes érzékkel és gyakorlati ügyességgel is biztosíthat az ember magának existenciát és lehet hasznos tagja a társadalomnak.

Mindazonáltal, elvitázhatatlan, hogy az emberi erők és képességek minden oldalú kifejtése fokozza az egyéni élet értékének agióját, a mi ismét nagyban emeli a megélhetéshez, az élet kellemes berendezéséhez lehetőségét. Valóban, csak akkor lesz az egyén egész emberré s az élet rá nézve csak úgy lesz igazán áldássá, ha veleszületett és szerzett képességei összehangatosan fejlődnek s e fejlődés határtalan utján minél tovább jutnak. És a tekintetben első rendű szolgálatokat tesznek az iskolák: a nevelés és a tudományos képzés szempontjából egyaránt nélkülözhetetlen fénypontjai a civilizációnak. Bakon, a híres bölcsész, az iskolát és műveltség minden körülmények között nélkülözhetetlen és szükségképeni feltételének mondá. Mi, azonban, a bölcsész e kijelentését csak némi megszorítással ismerhetjük el igaznak. Az iskola értéke, ugyanis, merőben attól függ, hogy milyen embereket nevel az életnek, hogy növendékei mennyire képesek a társadalomban elfoglalt hivatásukat betölteni, az emberiség fontos érdekeit ápolni és egyéni életüket az egésznek életével összehangzóan berendezni, s jóllehet, nem mondhatjuk, hogy alkalmunk volt látni, mégis eltudunk képzelni olyan iskolát, mely éppen nem áll a műveltség szolgálatában és az által, hogy

növendékeinek hibás élet irányt ad, a pessimismus híveinek számát szaporítja. Az ilyen iskolák, létét aztán semmi sem igazolhatja, sőt a humanismus érdeke feltétlenül eltöröltetésüket követeli.

De meg kell vallanunk, hogy minket a mai középiskolákban és felsőbb tanintézetekben uralkodó szellem és rendszer sem elégit ki teljesen. Ugy tetszik, mintha az iskolák belső háztartása egyoldalú, az élet mindennemű követelményeit eléggé nem latólgató elvek és szempontok szerint volna berendezve. A középiskolákban a didaktikai szempont mellett háttérben szorul az épen oly fontos paedagogiai érdek; a felsőbb tanintézetekben minden suly az elméleti, tudományos szakképzésre van fektetve és a gyakorlati ismeretek megszerzésének terhe az élet küzdterére lépő ifju fegyvertelen, gyöngé vállaira van tolva. Elismerjük, hogy a rohamosan haladó műveltség naponként újabb meg újabb igényeket támaszt az iskolákkal szemben, melyeket ezeknek figyelembe kell venniük; elismerjük, hogy óriási a tudnivalók tömege, de tagadjuk hogy a nevelés és gyakorlatias irányú képzés követelményeinek, ilyen körülmények között is, eleget tenni ne lehetne. Hibás fölfogás az, mely szerint a jellem- és kedélyképzés nem tartozik a középiskola legfőbb feladatai közé; tévesen mondják, hogy a középiskola kizárólagos célja az ifjakat a magasabb szinten tartott tudományos előadások megértésére előkészíteni. Hiszen látjuk, hogy a gimnasium 4-5-ik osztályából számos tanuló; a gimnasiumot teljesen végzett ifjaknak pedig szintén nem ignorálható százaléka lép ki egyenesen az életbe, szerényebb igényű gyakorlati pályákon keresve magának existenciát. És kérjük: hogyan sikerülhet az neki a realis és practicus ismeretek azon fogyatékosssága mellett, melyet a mai gimnasium nyújt? Ha helyes irányú vallás-erkölcsi nevelést, ha józan életfelfogást nem nyert és jellemének szilárd alapját meg

TÁRCZA.

Koszoru. *)

Kötik a koszorut — szép mirtus virágból,
Kötik a koszorut — édes boldogságból!...

Felteszik a halvány menyasszony fejére
Hosszu fehér fátyolt aggatnak föléje;

Megkondul a harang, fényes nászkiséret:
Halvány menyasszonnyal a templomba lépett.

Imát rebeg a pap: áldást kérve rájuk —
Minden szava ima s minden szava átok!

* * *
Kötik a koszorut — gyász ciprus virágból
Kötik a koszorut — fájó-esalódásból!...

Felteszik a halvány ifju fejére,
Fehér szemfedeleit borítanak föléje;

Megkondul a harang, sötét gyász kiséret;
Barna koporsóval temetőbe lépett.

Imát rebeg a pap: nyugtot kérve rája —
Minden szava szentelt, mindenik megáldja.

Felszeghy Dezső.

Csak egy vagyona volt... *)

Csak egy vagyona volt szegénynek,
Csak a becsülete;

*) Mutatvány Felszeghy Dezső költeményeiből.

De egyszer azt is elkívánták
— És játszottak vele.

Eldobták aztán s porba hányták
Megtette — hidegen.
Hogy vánszorogjon szegényével
Az egész életen.

Oh! mért van az, hogy életünknek
— A pénz a mindené
S hogy gazdagok sovárgnak éppen
A koldus kincsire?
És akkor mért van a szegénynek
Csak egy becsülete?!

Felszeghy Dezső.

Pályaválasztás.

Kiültem egyszer az apám méhesébe. Notabene igen meleg volt s épen uborka saison volt, mint most.

Érettségi után voltam, a mikor az ember olyan semmi, a miből minden lehet és aztán lesz belőle olyan valami, a mi nem akart lenni. Critikus egy állapot biz ez. Ha idegenekkel hozza össze a sors az embert, s be kell magát mutatnia, hát jól van, hajlongva rebegi becses nevét és aztán mélységesen hallgat. Mert hát gymnázistának már nem mondhatja magát, ez derogálna is neki, egyetemi polgárnak még nem mondhatja magát; a legtöbb pedig még nem is határozott, tehát a pályaválasztás nehéz gondja győtri. Ilyen állapotban ültem ki én is a méhesbe, gondolkozva a jövő felől, hogy hát tulajdonképen mi is legyen belőlem? Minden pályát meghánytam-vetettem, mindenikben láttam előnyöst és rosszat;

egyik hosszú volt, de aztán az előhaladás bizonyos, a másik pálya tetszett volna, de igen bizonytalan jövőt reméltem rajta; egyszerűen mindenikben kaptam kifogásolni valót, s így a megélhetési módok közt olyan után sovárogtam, a melyik könnyű, jövedelmező, rangos és rövid legyen. A zsidók nem várták külföldről a messiást, mint én azt az embert, a ki nekem az óhajtott pályát megjelölje. Ebédkor batorkodtam ebbeli óhajommal előhureolodni, remélve hátha az atyám lesz a messiásom, de hát az lett a vége, hogy a papi pályát hozta javaslatba előttem. Nem is lett volna ellenemre, csak az volt a baj, hogy életemben egyszer prédikáltam, s akkor is kétszer sültem bele a miatyánkba, s csak azért nem háromszor, mert tudvalevőleg egy istenitisztelet alatt csak két miatyánk járja. Ilyen talentummal menjek én papnak gondolám? Nem! Inkább leszek kondász a hortobágyon, a hol csak a gulyának kell reggeltől estig prédikálni. Látna az öcsém nagy elgondolkozását, egy 8 éves gyermek eszével megjegyzé, hogy ha az én helyzetemben lenne, hát beállna lovas tengerésznek. A mire én meg ajánlatba hoztam neki, hogy ha majd végez, hát menjen Vácra a vakok intézetébe rajztanárnak, mert igen jó protektoraim vannak ott, s aztán elkeseredve vettem a kalapomat, s beültem az árnyékba a méhesben.

Elnéztem ennek a kis társadalomnak a sürgését forgását, s azonnal eszembe ötlött, hogy az ő társadalmuk sok tekintetben hasonlít a miénkhez. Közöttük is kasztokat lehet találni, és pedig a munka megosztás elvéből kiindulva. Az igaz, hogy a mi felfogásunk szerint a republika is lehető és korunkban, kivált Amerikában, csak úgy burjánzanak a köztársaságok, míg e esodálatos kis bogarak ilyen nem ismernek, s kivétel nélkül mind egy királynő hatalma alatt alkotnak monarchiákat, de hát nem kell őket hibáztatni! ha nem is republikánusok, azért kü-

nem veték, ugyan miképpen állhat meg a csábító kísértések között, melyeknek az élet viharos küzdelmeiben, naponként ki van téve? Es erre a pajzsra, melyet a vallás-erkölcsi szellemben vezetett helyes irányú nevelés nyújt, a tudományos egyetemi pályán haladó ifjunak épen olyan szüksége van, mint az iparos nagy kereskedelmi pályára lépő gimnasiai tanulóknak. Az egyetem már kizárólag a tudományos műveltség érdekeit ápolja, az ifjak nevelésével nem foglalkozik, ennél fogva nem számíthatni arra, hogy a mit tekintetben, a középiskola elmulasztott, kipotolja az egyetemet.

Azt azonban, a felsőbb tanintézetektől is — és elsősorban épen ezektől — méltán várhatjuk meg, hogy gyakorlatiasabb irányú képzés által könnyítsék meg végzett növendékeinek az életpályájukkal a hivatásukkal járó nehézségek leküzdését. A mi egyetemeinken és felsőbb szakiskoláinkban a tanterv berendezése és a tanítás módszere német talajról inportált elvek szerint történik, a minthogy nálunk, fájdalom csaknem minden téren, a faji jellemükkel és nemzeti géniuszukkal oly kevésé összehangzó német szellem és filozófiai alaposság és rendszeresség az irányadó és uralkodó elv. Mitem akarunk tanulni a kevésbé alapos, de józánabb gondolkozású holland és angol nemzetű, melyeknek iskolái, minden ízben, a legtöbbször oktatás fokán is, a gyakorlati élet igényei szerint vannak berendezve és épen azért képesek egész embereket adni a társadalomnak, munkakedvelő, életvidor egyéneket, kiket semmi körülmények között meg nem ejtethet Hartman és Schopenhauer savanyu filozófiája.

M e g h i v ó

a magyar orvosok és természetvizsgálók 1392. augusztus 22—25-éig Brassóban tartandó XXVI. vándorközgyűlésére.

A magyar orvosok és természetvizsgálók Nagyváradon tartott vándorgyűlése elfogadván Brassó városának meghívását, elhatározta, hogy a XXVI. vándorgyűlésre a természettudományok kedvelőit, hazánk orvosait és természetvizsgálóit az ország ezen keleti határvárosában gyűjti egybe.

Alólirottak, kiknek azon megtisztelő megbízás jutott, hogy ezen vándorgyűlést előkészítsék, ezennel a folyó évi augusztus hó 22—25-éig tartandó vándorgyűlésre hívják meg, tehát Magyarországot orvosait és természetvizsgálóit és a természettudományok iránt érdeklődő nagy és művelt közönséget.

Nem először látjuk városunkban a magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlését. Tizenhét év előtt itt volt a népes előpataki vándorgyűlés utolsó állomása, és a gyűlés tagjai tanúi voltak azon nagy átalakulásnak,

lőnb rend van náluk, mint tisztem föl Egyiptomban, s anarchia és nihilizmus előtűnt még ismeretlen.

Ott álltomban elnézegettem, mint sűrű-forog ki s ba egyik, és pedig a nagyobb részük a röplukon; a hazatérők lábaikon piros, fehér, lilaszín, barna s még ki tudja hányféle színű virágot, mézgat stb. hozva, a miből azután benn a lép készül. Ahá! Ezek tehát az építések és kőművek, gondolám. Egy más részük fíresen látszik hazatérni, de tényleg mézet hoz gyomortüregében, a mit a tarka, virágos réten gyűjtött. Ezek megfelelnek a földmives osztálynak; ez a rétege a társadalomnak a legszámossabb itt is, ott is, ez dolgozik a legtöbbet nálunk is, náluk is, s ez szenved a legtöbbet, s élvez legkevésbé jótt itt is, ott is.

De csak figyelünk tovább!

Más részük ott zizeg a röpluk szájánál, s az alkalmatlan betolakodókat visszariasztja. Persze ez a katonaság, s ha nem is manlicherrrel áll őrt, de elég veszedelmes kis szuronya van, a mely a vadnépek mintájára még méregbe is van mártva.

Ha azonban a katonaság nem volna elég éber, s bekerül a kasba azaz: méhtársadalomba egy-egy vadméh, a mely az ő társadalmuk prolejárja, hogy ott zaboljon, azonnal utoléri a büntető igazságszolgáltatás súlyos keze, s az erre hivatottak csakhamar hurcolják kifelé a hivatlan vendéget, s még a szárnyait is mind összeluggatják, hogy tovább ne tudjon röplülni. Ezek a törvényszéki és táblabírák.

Eközben látom, hogy egyszerre az egyik kas előtt élénken röpdösnek a méhek, küzödtük az egyik nagyon feltűnően zümmög. Ez bizonyos népszónok s valamintindítványoz! Pár perc múlva ezer meg ezer méh tolt ki a kasból, megtöltve a léget zajjal, s darabig repdesve

melynek küszöbén városunk állott, midőn régi bástyafala lebontásával egyedül polgárainak eszére és munkájára bízta hazánk ezen fontos végvárának fenntartását.

Haladásunk megállapítására hívtuk meg újból Magyarországi tudósai és mindazokat, kik a természettudományok haladásában az általános kultúra győzelmét látják. Nem tudunk elfogulatlanabb tanukat, mint azon hazai intézmény nagybecsült tagjait, kik egy fél századon át hazánk minden részét bejárva legilletékesebbek annak megítélésében: mennyit haladt a kultúra az ország különböző vidékein.

Az idők ezen tanujának akarjuk most bemutatni azt, a mit tettünk mi azon közös feladat megoldására, mely hazánk felvirágoztatására a kultúra eszközeivel tűzte ki célul és mely a századokon át széjjel húzó erőket nyelvet és származást nem tekintve ezen cél elérésére óhajta egyesíteni. És ezért kérjük Magyarországi orvosait és természetvizsgálóit és polgártársainkat mind, kiknek támogatására tudományos és kulturális törekvéseink számíthatnak, hogy a XXVI. vándorgyűlésre városunk szíves vendéglátását fogadják el és minél nagyobb számban megjelenve, működésükkel is gyarapítsák a vándorgyűlés intézményének babérait és bizonyítsák azt, hogy a magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlései fennállásuk má-odik félszázadának kezdetén nem lankadó, hanem fokozódó erővel teljesítik feladatukat, és tanúi legyenek annak, hogy hazánk legtávolabb eső szélein nem csökken, hanem erősödő rokonszenvvel találkozik a magyar nemzet kulturális törekvése.

Áthatva a XXVI. vándorgyűlés nagy kihatású jelentőségétől azon leszünk, hogy akkor, a mikor a vándorgyűlések másodsor térnek be hozzánk vándorutjokon, az itt töltött napok emléke vendégeink számára felejthetetlenül kedves legyen és bennök Brassó és a Barcaság barátokat nyerjenek. — Brassó, 1892, április havában. — Ürmösi Maurer Mihály, elnök. Brenneberg Ferencz, alelnök. Frivaldszky János, alelnök. Dr. Fabricius József, alelnök. Rómer Gyula, titkár. Dr. Otrobán Nándor, titkár. Dr. Fabricius Ágost, titkár.

Program: Augusztus hó 21-én, vasárnap d. u. a vendégek fogadtatása a vasuti indóháznál, este 8 órakor ismerkedési estély a „Lövdház” helyiségében. Aug. hó 22-én, hétfőn d. e. ünnepélyes megnyitó gyűlés, d. u. szakülések, este tudományos estély. Aug. hó 23-án kedden egész nap szakülések, este tudományos estély. Aug. hó 24-én, szerdán egész nap szakülések, este tudományos estély. Aug. hó 25-én, csütörtökön d. e. ünnepélyes záró ülés.

Kirándulások. Azon napokon is, melyeken a vándorgyűlés szakülését tartja alkalmas időben kisebb séták és kirándulások tervezetnek Brassó természeti szépségeiben gazdag közeli környékére. Aug. hó 26. és 27-re nagyobb kirándulás tervezetik a barcasági havasokra, nevezetesen a Nagykő-havas, Keresztényhavas és a Bucsecsre, melyek mindegyike egy természettudományi érdekességeinek, mint festői szépségeiknek szempontjából sok látnivalót nyújt. A kirándulások rendezését az erdélyi Kárpát-egyesület brassói szakosztálya volt szíves elvállalni s azok részletes tervezete, a vendégek között megérkezéskor fog szétosztatni.

a levegőben tovaszállt a raj új hazát alapítani. Rögtön eszembe jutott a népvándorlás és a honkeresés s mindinkább kezdtem belátni, hogy a két társadalom közt nagy a hasonlatosság. Ez aztán egy igen revelans eszmét támasztott bennem.

Megfigyelem, hogy a méhek között melyik osztálynak van a legkevésbé dolga és a legjobb élete s aztán megkeresem a mi társadalmunkban a megfelelő állást és a legnagyobb gondtól, a pályaválasztástól megmenekültem. Pompás! De lássunk dologhoz.

Hosszas figyelés után észrevettem, hogy a nagy feketehajú herék éktelen lármát csapva kifutkosnak, meg befutkosnak, alig néznek szét a kertben, nem dolgoznak semmit, csak zajognak, meg sűtköröznek a napon. Hiszen látnivaló, hogy ezek élnek a legjobban. Igen ám, de már most melyik állás felel meg ennek a mi társadalmunkban? A papi nem, mert hisz az dolgozik, sokat tanul, a jó pap pláne holtig. Az orvosi sem, nem a tanári sem, mert az sokat vesződik; hát melyik? . . . Megvan! Hát a képpiselő! Ezek is csak beszélnek, meg közbeszólnak, zajognak, aztán felutaznak meg hazautaznak és kapnak 5 frt napi díjat meg 800 frt lakás pénzt. Hisz ez pompás élet!

Nem is tétováztam sokat. Szeptemberben rögtön beiratkoztam a jogra. Járatok két politikai napilapot, e mellett a többi is olvasom, üres óráimban tanulom a diplomáciai szótárt! a parlament házszabályait már könnyvőlklál tudom, s várom nagy nyugodtan a jelen ciklus végét, mert a jövő ciklusban okvetlen képviselő akarok lenni, ha ugyan már addig be nem jutok a csengeri kerületbe.

Z. Szász Gerő.

Minden ezen kirándulásokra vonatkozó tudakozódás s esetleges jelentkezés tárgyában való levelezés az erd. Kárpát-egyesület brassói osztálya elnökének Rómer Gyula, nagygyűlési titkárnak nevére címzendő.

Végül az alulírt helyi rendező bizottság tisztelettel felkéri a vándorgyűlésen résztvenni kívánókat, szíveskedjenek ebeli szánkéukkat, hogy megfelelő lakásokról s el-látásukról kielégítőleg gondoskodhassunk, a esatolt levelezőlap felhasználásával mielőbb ide bejelenteni, s ez előzetes jelentésre felkérjük első sorban azokat, kik hölgyek kíséretében szándékoznak ez alkalommal városunkat meg-tisztelni, kiknek lehetőleg megfelelő elszállásolásáról s szórakoztatásáról külön hölgybizottság fog gondoskodni.

A helyi rendező bizottság.

A polg. leányiskola és női munkatanfolyam kiállításáról.

Az áll. polg. leányiskola mult hó 22—24-én lefolyt évről vizsgái alkalmával ez intézet, valamint a vele kapcsolatos munkatanfolyam növendékeinek munkái is ki voltak állítva az új városházának dísztermében.

A polg. isk. növendékei a ministeri tanterv értelmében a következő munkákat készítették:

I-ő o s z t á l y: Merkelés kötésen és vásznon, kötött és horgolt patent minták, receminták, horgolt kis kabát és fejkötő, kis terítők szárkeresztyöltés és kalotaszegi öltéssel.

II-ik o s z t á l y: Varrott mintakendő, kötött, horgolt patent minták, horgolt erszény, hurkolt zsebkendő, recequipure-terítők.

III-ik o s z t á l y: Kézvel varrott és himzett hálókabát, horgolt kis paplan kötött csipkeszegélyvel, kötött keztűd. himzett zsebkendő.

IV-ik o s z t á l y: Női fehérnemű suprikolással kézzel és gépen varva. terítők tífestéssel himezve díszmunkák rátét és smirna munkával.

A női munka tanfolyamot a lefolyt tanéven összesen 35 növendék látogatta és pedig: 13 a rendező 2 évre terjedő tanfolyamot és 22 a szabászati-fehérnemű, valamint a himzés és csipkeverés tanfolyamát.

A rendező tanfolyam növendékei készítettek: esomózott, recequipure, keret és vertesipke mintákat és ezeknek megfelelő gyakorlati munkákat, valamint fehér himzést; a szaktanfolyamok növendékei pedig sok felső ruhát, fehérneműt, fehér és színes himzést, monogrammot, bór-metszést.

Az intézet megrendeléseket is fogadott el, így összesen 104 frt munkadíj lett a növendékeknek az általuk készített megrendelt munkákért kifizetve. — E helyen hálásan kell megemlékeznünk br. Kemény Kálmáné ő exellenciájáról, ki, mint a munka tanfolyam kegyes védőnője ennek haladása iránt ez idén is meleg érdeklődést tanusítván, nagyon sok megrendeléssel tisztelte meg.

A záróünnepély alkalmával több polg. iskolai és munka tanfolyami növendék lett jutalommal kitüntetve, u. m. a polg. I. osztályból: Kába Kati, Márton Róza, Kohn Hermin a II. osztályból: Selmezi Erzsé, a III. osztályból: Bartocsek Hermin, Tóth Irén, Elekes Katinka, Szász Matild, Asztalos Ilona, a IV. osztályból: Grohmann Jolán, Elekes Ida.

A munka tanfolyam növendékei közül: Nagler Gizella, a legtöbb megrendelt munkák készítéséért, Szilágyi Ila, sok és kiváló szép bór-metszéséért, Makkai Nelli, szép fehérnemű és csipkeveréséért, Zajda Adél, szép színes himzéséért, Pásztohi Ilona, kiváló szép fehér himzéséért.

Jutalmul kiosztatott 5 drb m. k. arany és 21 ezüst frt a kisegítő takarékpénztár ajándékából.

A kiállítást mind három nap alatt nagy számú és díszes közönség látogatta és egyhangú volt az elismerés vagy a növendékek előmenetele, mint a vezetés kitűnősége fellett. Ugy látszik, hogy a csak néhány év óta berendezett női munka tanfolyam egy nagy vidék mivellett nő növendékeire nézve máris egy nagyon keresett és áldott központtá nőtte ki magát. — Ebben főérdeme Fűzi Katinának, a tanfolyam fáradhatlan és művészi izlésű tanítójének, van.

Az egyetemi hallgatók mulatsága jun. 25-én.

Két nappal azelőtt hirdette már a Magyar-utca bejáratánál kifüggesztett tricolor, hogy az egyetemi hallgatók helyben és városunk vidékén szüüidőző csoportja, Müller Mihály megyei főügyész és dr. Magyar Károly megyei főorvos urak védnöksége alatt, f. hó 25-én fényes nyári táncmulatságot fog rendezni a helybeli sétaterén. Aztán láttunk a Simalya cég kirakatában kifüggesztett díszes rendezői jelvényeket, város- és környékszerte hallottuk a nagy érdeklődést és készülődést s a mulatság reggelén kissé kényelmeskedőket bizonynyára az egyetemi hallgatók mulatságát jelző mozsáragyu dörgése verte föl álmaikból. Megvallom: én is azok között voltam, kiket álmodbólvert föl az ágyudőrej. Azt álmodtam, hogy valamint hajdan a Danaë szivéből szőlőtörke nőtt ki, úgy most a Szakác Gyula szivéből fejlett egy hatalmas rózsabokor; annak ágai beborították az egész várost, egyes ágai pe-

dig a vi
hazudna
résztvéte
désben
készülő
dicseked
olyan
lebbente
A
tak a fü
kopogta
multság
idő ki d
esztende
nagyeny
nagyon
latságot
„Kedves
rekedett
sen, mi
25-én. E
a mi mu
tén ott
Bi
M
dön a v
vonult f
Enyeden
Végig j
el: volt
virágok
legnagy
bimbót.
és ugy
A
és folyt
mekkora
válalkoz
ugy az
ötödike
nem go
táncosn
szemét.
nézett
ragyogt
történt,
legett,
hében,
át az u
Én elke
tudomá
felállít
a legna
kedvtől
állítatn
magyar
latságok
vonnám
ugy tes
E
halomra
M
zett a
ki vala
a jóval
a nagy
addig
danolva
a csárd
den az
M
hogy G
nagy ál
nem is
kesedve
ha volt
sze-mes
ez így
latságot
szöhet
minden
érdemli
Ig
jon, me
dig az
Az alvi
folytak
önöklet

dig a vidékre is messze kinyultak . . . Az álmok nem hazudnak: a mulatság az egész város és vidék osztatlan részvétele mellett fog megtörténni. Ezen erős meggyőződésben mentem föl délelőtt a sétátra, hol láttam a nagy készülődést és fényes rendezést s nem áltam meg, hogy dícsereket föl ne kiáltok: lesz-e, vagy volt-e valaha itt olyan mulatság, mint a mai. A zászlócskák „nem”-et lebbentek, a vén akácok komolyan zugták: nem, nem . . .

A mit mutattak az álmok, zugtak a fák és suttogtak a fűvek: megtörtént. A délutáni záporosó hasztalan kopogta a házfedeleken: nem lesz mulatság, nem lesz mulatság, mert valami jó szellem elűzte a felhőket, az idő ki derült és — erős hitem az, hogy ha még száz esztendőig fogok élni s egyetemi hallgató dédunokám a nagyenyedi sétátra lenvő, de az idők vihara által immár nagyon megrongált fedett tánchelyiség kijavítására mulatságot rendez collegáival: hát akkor én azt mondom neki: „Kedves fiam! Száz évnek ifju nemzedéke hasztalan törekedett arra, hogy egy ahoz hasonló mulatságot teremtsen, mint a milyent mi rendeztünk hajdan: 1892. június 25-én. Ha ti most egy olyat rendeztek: én is feljuttam a mi mulatságunk emlékeit és dédnagyapáddal, a ki szintén ott volt, táncra perdülünk”

Biztosan ezt mondanám.

Mert, kérem szépen, fél nyolc óra volt az idő, midőn a város és vidék egész elegantiája magna caterva vonult föl mulatságunkra. Öreg emberek beszéltek, hogy Enyeden ilyen közönséget még nem láttak vén szemek. Végig jártam a tánchelyet és szívem gyönyörűséggel telt el: volt ott piros rózsza, volt ott fehér rózsza — gyönyörű virágok, de koszoruba szedni őket nem merném, hiszen a legnagyobb figyelem mellett is kifejeztem egy-egy feslő bimbót. Szerettem volna az egészet leszakítani egyszerre és úgy tűzni keblemre . . . de szerettem volna! . . .

A védnökök megérkezése után kezdetét vette a tánc és folyton növekvő kedvvel lejtek a párok, hanem hogy mekkora jókedv töltte el a táncolókat, annak leírására sem vállalkozom. Főállottunk a négyesre, 160 pár járta végig úgy az első, mint a másodikat s járta volna talán az ötödiket is, ha most nem következett volna valami, a mire nem gondoltunk. A táncos táncosnője szemébe nézett, a táncos pedig hol visszazénte a nézést, hol lesütötte szép szemét, de én ebből azt akarom kihozni, hogy senki sem nézett az égre. Minek is néztünk volna; szebb cillagok ragyogtak itt len, azokban merültünk el teljesen. Pedig az történt, hogy az a jó szellem, a ki elűzte a délután fellegeit, gyönyörében elszenvedett valahol egy virág kelyhébe, oda fenn egy csillag sem maradt, mert Eris vette át az uralmat s vizet facsart az újra gyülekező felhőkből. Én elkéseredtem és keservemben a táncosnőnek egy tudományos értekezést tartottam:

„Nagyság! Ha én Nagyenyed városa volnék, rögtön felállítatnám a fedett tánchelyet, mert imé: az animo most a legnagyobb (pl. én már kezdek extasisba jönni a jó kedvtől) és épen most tud hullani a nemkért áldás. Felállítatnám részvényekre (nem tudta, hogy mi az: megmagyaráztam) vagy felállítatnám a nélkül is aztán a mulatságok jövedelméből, meghatározott percent szerint, le vonnám az árát. Nagyság nem így tenne-e?”

„De én is így tennék — volt a felelet, hanem most úgy tesztek, hogy menjünk le innen

És mentünk le onnan.

Oh fertelmes idő, sok szép reményeinket taposád halomra!

Meg kell említenem azonban, hogy nem sokáig nézett a vigasz. A halomra taposott reményekből mégis ujult ki valami. A közönség egy része ugyanis, fájdalom, hogy a jóval kisebb — a „két hattyú” kávéházba tért meg, a míg a nagyobb rész csak álmodozta a mulatság folytatását, addig a kisebbség a reggeli órákig mulatott táncolva, danolva poharat ürítve. Kűn zugott a zápor, benn járta a csárdás, repült a keringő. Aztán eltelt ez is, mint minden az ég alatt, vajjon mikor jön újra vissza? . . .

Még valamivel adós vagyok. Megemlékezésével annak, hogy Csikai Gyuri huzta a talpálá valót. A rendezőség nagy áldozatok árán hozatta őt le Kolozsvárról, de aztán nem is csalódtunk benne, jól kitett magáért. Huzta lelkesedve, érzéssel s művészién; fölvidította a rossz kedvűt, ha volt olyan; kilopta a szívünket s magával ragadta meszesze-messze . . . aztán vissza adta, hogy újra elrabolja s ez így ment egészen végesvéig, világos reggelig. Mulatságunk kiváló nagy sikerét mindenesetre neki is köszönhetjük. Körútjának ez volt első állomása, bizonyára mindenütt megtalálja azt a támogatást, mit itt talált. Megérdemli.

Igy volt, láthatta mindenki; a ki nem látta, busuljon, mert a míg egy ilyet ér, bizony sok viz foly le addig az Órhegyen.

—i—ő.

Levelezés.

Alvincz 1892. június hóban. Az alvinczi áll. elemi iskola zárvizsgálatai június hó 10-én folytak le nagyga. dr. Havas Gyula kir. tanfelügyelő úr önöklete alatt. A jelen volt közönség, valamint a tanfel-

ügyelő ur, örömmel hallgatták meg a kisedek ajkairól jövő feleleteket s mosolygó arccal várták egy-egy éles kérdés megoldását. A szülők gyermekeikben, a tanítók tanítványaikban, az iskola gondnoksága pedig a kivívott sikerben találták gyönyörűségüket. Pedig kevés iskolát ért annyi csapás ez év folyamata alatt mint ép ezt. Mert míg egyrészt volt tanfelügyelőjét és egyik legkedvesebb tanítóját gyászolta, addig a kettős veszteségen kívül a tanerő hiányok is nagy nehézségeket gördítettek az előhaladás elé.

De miután januártól kezdve a tanítói testület újra a régi számban működhetett, az iskolamesterek lelkiismeretesen feleltek meg a népnevelés ama magasztos igényeinek, hogy a szülői kezekből átvett fogékony gyermekeket — mint a hazának leendő polgárait — a tanulási pályának kezdő éveiben úgy kell képezniök s vezetniök, hogy rajtuk felismerhető legyen a mesteri kezeknek működése

Ezt mi fel is ismertük. Ezenkívül azonban még egy ige nagy feladat vár megoldásra, mely a legnehezebbek egyike, s a melytől ez intézet jövő virágzása függ.

Ez a tanhelyiségek bővítése és a működő erők gyarapítása.

Evről-évre tapasztaljuk ugyanis, hogy a tankötelesek száma rohamosan szaporodik, minek következtében a meglévő tanhelyiségek már annyira szűkeknek bizonyultak, hogy a mind tömegesebben érkező növendékeket alig képes már elfogadni. De bizunk a nagysg. tanfelügyelő ur zárbeszédében mondott ama szavaiban, hogy minden törekvése oda fog irányulni, miszerint e tekintetben se érezünk hiányt és a jövőben kényelmesebb berendezéssel, több erővel, szebb eredményben gyönyörködhessünk.

K.

Vegyes hírek.

Lapunk t. előfizetőit és hátrálékosait felkérjük az előfizetések szives megújítására.

— Az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi társulat Csató János kir. tanácsos önöklete alatt június hó 20-án Gyulafehérvárt választmányi ülést tartott. A választmány tagjai szép számmal jelentek meg. A gyűlésnek kiemelkedő pontja volt, a megyei monographia megírása iránti véleményezés, mire a társulatot azon szűkebb körű megyei bizottság kérte fel, mely a megyei közgyűléstől nyerte volt megbízását, az előmunkálatok megindítására. A monographiának közgyűlései határozat szerint a millennium ünnepélyre kell elkészülnie. A választmány tanácskozás alá vette a bizottsági terv rajzot, azt egy kis módosítással elfogadta, azután megközelítőleg megszabta a megírandó mű egyes szakaszainak terjedelmét, kijelölte a szakonként felkérendő írókat, s költségvetést készített. Az aként előkészített ügy a közlebbi megyei közgyűlés egyik nevezetes tárgyát fogja képezni. A választmány továbbá megállapította az idei évkönyv tartalmát s örvedetesen vette tudomásul, hogy Szalánczy Lőrincz 50 frt lefizetésével alapító tagként lépett be a társulathoz.

— Érettségi vizsgára a nagyenyedi Bethlen főtanodában az idén 17 ifju állott, kik közül 14-en eredményesen tették le a vizsgát. Háromra nézve, kik 1—1 tárgyból nem mutattak fel kivánatos előmenetelt a bizottság aként határozott, hogy két hó múlva az illető tárgyból új vizsgát tehetnek, mit remélhetőleg mindenik sikeresen fog letenni, s ekkor az osztály összes hallgatói egyetemi tanfolyamra mehetnek. Csiki Kálmán műegyetemi tanár, miut a vizsgára kiküldött ministeri biztos, mint örömmel halljuk ifjaink készültségével általában nagyon meg volt elégedve, mely elismerés a szaktanároknak s az ifjaknak egyaránt dicsőretére válik. Vizsga végeztével Váró Ferencz igazgató tanár kitűnő vacsorát adott, melyen részt vettek a ministeri biztosan kívül Csató János kir. tanácsos, főiskolai gondnok, a házi gazdának több tanár társa és vendég. A társaság igen jól mulatott, a felköszöntések sürdűn követték egymást, egyebek közt a megyei közleletet illetőleg ismételtett lett kifejezve azon törekvés, hogy a megyét illető főfontosságú ügyek jövőre közös egyetértéssel intézessenek. Vajha ugy is lenne!

— Blaska Richard nagybányai fogtechnikus e hóban 2 hétig felváltva Nagyenyeden és Marosujvárt fog tartózkodni és szakmájába vágó munkákat végezni.

— Történelmi hangverseny is lesz értesülésünk szerint e hó valamelyik, eddig még meg nem határozott napján városunkban. Káldi Gyula művezető fogja a régi magyar zenét s a kurucz-dalokat bemutatni. Társulatahoz tartoznak Tompa Gyuláné (Frendl Gyulánka), Csiszér Irén, Kolozsvári Etel, Plati Mariaka énekesnők, Kuliffay Izabella zongora művésznő, Veres bariton-énekes, Mayer Adolf oboista és tárogató. A hangverseny programját annak idejében közölni fogjuk. Előre is felhívjuk a zenekedvelő közönség figyelmét.

— Máté István, budapesti heggedűművész, megyénk szülőltje hazarészünkben művészi körutra indul s ez uttal vidékünkön Marosujvárt, N.-Enyeden, Gyulafehérvárt, Abrudbányán és Verepatakon szándékszik hangversenyt adni. Városunkban július 16-án hangversenyez s reméljük,

hogy közönségünk, Máté Istvánt korábbi fellépéseiből is előnyösen ismeri, ez alkalommal még nagyobb élvezettel fogja a fejlődés magasabb fokára emelkedett heggedűművész játékát meghallgatni.

— „Abrudbánya” című lapársunk legujabb számában Rácz Károly a lap irigylésre méltó szerkesztője, hirdeti urbi et orbi, hogy ő most már megy három havi pihenőre, az alatt a kiadó is pihen s így a lap mejeleséséről szó sem lehet. Siesta után megint kezébe veszi a szerkesztői tollat s lesz lap is. Beh sokan szeretnők utána csinálni e dolgot, ha nekünk is lehetne!

— A kolera május 23-ikán fellépett Perzsiában Oroszország szomszédóságában fekvő Mesed nevű városban, hol hat nap alatt 280 ember pusztult el. Innen a minden felé menekülő lakosság belehurcolta a bajt az orosz birodalom határos részeibe s most már a kaspi tenger nyugoti partján fekvő Bakuban pusztít. Ugy az orosz mint a török kormány kiterjedt óvintézkedéseket léptetett életbe, a baj tovább terjedésének megakadályozása végett. Dranche bécsi tanár e tárgyról értekezvén oda nyilatkozott, hogy nem valószínű a choleraának Oroszország felől való betérése Közép Európába ez év folytatán s talán még a jövő évben sem. Ez a veszély inkább fenyeget benünket szerinte Abisszinia felől, mivel az olasz telepítvények közvellen ezen ország mellett levén, a hajó közlekedés útján könnyen behurcolható a cholera valamely olasz kikötőbe s onnan a belföldre.

— Jön az üstökös! Julius első napján a Winecke féle üstökös olyan közel jön a fölhöz, hogy szabad szemmel is látható lesz. A földhöz legközelebb július 9-én lesz; a földtől távolsága ekkor 18 és fél millió kilométer. Julius 1—15-ig érdekes égi jelenségnek lesznek tanui az emberek és megindulnak majd a jóelások világ végéről, isten büntetéséről, háborúról, choleráról (már is pusztít a perzsa-orosz határon) és más codálatos dolgokról.

Csarnok.

Felszeghy Dezső költeményei.

Egyszerű kis kötet jelent meg a Révai testvérek kiadásában ezen a címen. Szerző összeszedte benne azokat a nem nagy igényű lyray termékeket, melyeknek olvasása mégis jóleső hangulatot költ az olvasó lelkében. Nagy, megrázó erő nem nyilvánul e költemények egyikében sem, de legtöbbször finom erecske vonul keresztül, mely azt mutatja, hogy e dalok az érzés szűz talajából fakadtak s hivatva vannak arra, hogy az olvasó lelkében is érzést támaszsanak. Örök igazsága van Longfelowaak, mikor azt mondja, hogy, bár a menydörgő nyári zivatar képe feneseget, a szomju földnek ép oly szüksége van a csöndes permeteg áldására is.

E csöndes permeteghez hasonlók azok a dalok is, melyeket szerző kötetében nyújt. Bizonyos mélabus hang, fájdalmas merengés szavs csendül meg e versekben s ad egyszerű, de tetszetős ruhát a gondolatnak.

Szerző meg lehet elégedve már azzal is, ha olvasói kimondják róla, hogy mindig mond valamit. Mert ma, mikor olyan divattá lett az utánzott népies formákat tartalmaztatlanul mutatni be a közönségnek, ez is eredmény. És pedig kedvező. Naponként száz meg ezer olyan költői termék jelenik meg a sajtó óriás mezején, melyekből még azt is nehéz dolog megállapítani, hogy költője mit akar mondani.

Igaz, hogy annál a műfajnál, mit szerző már csak temperamentumánál fogva is nagy előszeretettel mivel, nem támasztunk oly nagy igényeket a tartalomra nézve. Hiszen a dalhoz elég egy sohajtás, elég a szívnek egy önkéntelen dobbanása, mely hangot küld az ajkra. Amennek az egyetlen hangnak is gondolatot kell kifejeznie.

Felszeghy kötetében egész kis csokra van azoknak a daloknak, melyekben az őszinte érzéssel kifejezett gondolat megkap, megragad.

— Mindjárt a kötetet megnyitó dal is e hatást ébreszti. E dal, melynek címe „Halovány hold,” így hangzik:

Halovány hold, esti csillag —
Érző szívben szerelem.
Tova tűnő boldog ábránd,
Próbálgatja törött szárnyát.
— Emlékezni csendesen!
—
Oh én elborult világom!
— Emlékeim fellege . . .
A midőn mind könnyre válnak,
Annyi hervadó virágnak
Szirmát ösztöndöm vele!

E hangulatos kis dal nem egyedüli a kötetben. Melőleje sorakoznak még a „Borult álmok” (6. l.) „A nap, ha száll” (7. l.) „Oh, ez is egy” (14. l.) „Szanaszét” (15. l.) „Oltárom volt” (16. l.)

Ez utóbbi költeményben találjuk meg a többek közt forrását annak a fájó érzésnek, mely minden dalában megcsendül:

Mind ábránd, mennyi fényes álom
Született a boldog éjszakákon;

Mennyi elzúlott, mind elhervadt régen,
A sok ábránd fájdalom lett nékem.
Fájdalomnak gyászvirága nyílik,
Gyászvirághoz — fájó nóta illik.

„Csak egy vagyona volt,” „Játékvágy,” „Úgy érzem,” „Elég volt a,” „Azt beszélik,” „Ha azt hiszed,” „Babért kötnének,” „Égi harc,” „Oh, nem az,” „Elbolyongtam,” „Néha az öröm,” „A vize sepp meséje,” „Szeretnék” stb. mind hangulatos költemények, mindenikben igaz a gyönyörű csillámlás fel. de az egész kötetben legmegkapóbb a 34. lapon olvasható: „Ne járj . . .” c. költemény, melyben valódi költői erő nyilvánul. Erdemesnek találjuk egész terjedelmében ide iktatni:

„Ne járj lecsüggesztett fővel,
Megtörtötten — haloványan;
A bűnbánat, az alázat, —
Ma nem szokás a világon . . .

Oh, ha nem lehetsz már angyal,
— Mult és jelen utba állnak —
Ne légy csak a bűnös asszony,
A ki szenved, a kit száznak.

Légy inkább a büszke démon —
Mosolyogva állj felettem,
És kiált fel a nagy égre:
„Te teremtéd! . . . én megöltem!”

Egy szó mint száz: nem fog élvezet nélkül való munkába az, a ki Felszeghy verseit olvasni kezdi.

—6—6.

Közgazdaság.

Baromfi-kiállításokról.*

Irta: dr Rátz István akadémiai tanár.

I.

Abban a helyzetben vagyunk, hogy a néhány nap mulva dr. Rátz István akadémiai tanár és Kormos Alfréd szerkesztése mellett megjelenő „Gazdák Évkönyve” című almanachból, mely a földmívelésügyi miniszter, miután ezen évkönyv a lefolyt év gazdasági eseményeit és azok hatásait könnyen áttekinthető keretben ismerteti, a gazdaság és a gazdasági egyesületek figyelmébe ajánlotta, fenti című cikket az évkönyv megjelenése előtt közölhetjük.

Egy-két évtizeddel ezelőtt a baromfi-tenyésztés hazánkban csak abból állott, hogy minden gazda igyekezett annyi baromfi tenyészteni, a mennyire háztartásának szüksége volt s ha aztán a költség jól sikerült, akkor a felesleg piacra került. A piacot azonban úgy régebben mint most is, inkább a kis gazda és a földmivelő nép látta el tojással és baromfival.

Az utóbbi időben azonban a baromfi-tenyésztés is nagyobb figyelemben részesül s ma már kezdik belátni, hogy ez fontos és jövedelmező ága a gazdaságnak, a mely jelentékeny anyagi hasznot hajt az országnak s bizonyára még többet fog jövedelmezni akkor, ha a tenyésztés rendesebbé és intenzívebbé válik.

Epen azért nagyon öröndetes, hogy legújabbban a földmívelésügyi m. kir. minisztérium is figyelemben részesíti a baromfi-tenyésztést s a nemesebb baromfi-fajok meghonosítása, a gazdasági, iskolákkal kapcsolatos baromfi-pepineriák létesítése, a szárnyasok tenyésztésére és betegségeire vonatkozó népszerű művek kiadása és terjesztése által igen hathatósan támogatja a baromfi-tenyésztés fejlődő ügyét.

Ma azonban még messze vagyunk attól, hogy akár Angliával, akár Franciaországgal, vagy csak Németországgal is felvehesük e tekintetben a versenyt s bizonyára sok idő fog még elmúlni, a míg olyan tiszta fajtákat lesznek képesek tenyészteni mint Anglia és olyan jövedelmezővé fogjuk tenni baromfi-tenyésztésünket, mint Franciaország.

Tagadhatatlan azonban, hogy az érdeklődés mindinkább növekedik a baromfi-tenyésztés iránt s nemcsak az országos baromfi-tenyésztő egyesület és a gazdasági egyesület baromfi-tenyésztő osztálya karolták fel ez ügyet, hanem a vidéki gazdasági egyesületek is programra tűzték annak fejlesztését.

Mindes alapos reményt nyújt arra, hogy a baromfi-tenyésztés rövid idő mulva egyik legfontosabb és legjö-

* A „Gazdák Évkönyve” az 1892. évre, 18 iv terjedelemben díszkötésben jelent meg és egyletek, tanintézetek, községek által egy forint kedvezmény áron megrendelhető: a „Gazdák Évkönyve” szerkesztőségénél (Budapest, Erzsébet-körút 21.)

veldezőbb ága lesz a gazdaságnak, — ha megfelelő gondnal, az eddignél több előrelátással és szakísmerelettel fogjuk azt művelni és fejleszteni.

Csak hogy a fokozatos fejlődésnek első feltétele az, hogy minél szélesebb körben terjesszük azokat az ismereteket, a melyek elengedhetlenül szükségesek a racionális baromfi-tenyésztéshez; de gondoskodnunk kell már most arról is, hogy azon veszélyek ellenében, a melyek a baromfi-tenyésztést fenyegetik, kellő időben és biztosan tudjunk védekezni.

A legnagyobb és legnehezebben leküzdhető veszélyt a fertőztető betegségek képezik, a melyek évenként óriás veszteséget okoznak a egyes vidékeken a baromfiállományt teljesen kipusztítják.

Tulzának tartom ugyan azok aggodalmát a kik a szárnyasok fertőző betegségeiről állítják, hogy ellenükben védekezni egyáltalában nem lehet, de azt el kell ismernünk, hogy a sikeres védekezés nem könnyű feladat, mert a fertőző betegségek terjedését olyan sok, néha igen kiesenynek és a figyelemre alig méltónak látszó körülmény segítheti elő, hogy igen nagy óvatosságot kell kifejtenünk minden irányban, ha meg akarjuk oltalmazni ellenükben a tenyészést.

(Folyt. köv.)

Irodalom.

Mit lehet egy jó laptól kívánni? Az ma már nem elég, ha egy lap gyors és pontos értesítéseket közöl a világ minden tájáról. Lehetnek benne a legfrissebb hírek minden országból, tarthat külön levelezőket: Párisban, Londonban, Berlinben, Pétervárt, Rómában és egyebütt, ezzel még csak azt éri el (de csak ha levelezői az illető kormányférfiakkal és politikusokkal összekötésben állanak) hogy naponként megátvitároztatja magának nemcsak azt, a mi történt, hanem azt is, a mi valószínűleg történni fog. Ma határozottan békések a kiltások, de a keleti kérdés minden pillanatban zavarral fenyeget; Konstantinápoly, Sófia, Bukarest, Belgrád sőt még Csetinye is megannyi gyújtópontja egy aknának, melytől egész Európa föllobbanhat. Egész gyönyörűsége, de gyakran bosszúsága is az a gyakorlati államférfiaknak, ha tapasztalják, hogy van egy lap, melynek találatkony eszű tudósítói néha a legrejtettebb dolgokat kifürkészik. E lapnak igen kiünök belöldi hírforrásai is, a hazai politikáról egy lap sem nyújt oly kimerítő tudósításokat; parlamenti tudósításai meg épen mintaszerűek. Azután az a sok regény, ama sok jeles szakíró, szín- és könyvbíráló cikkei, tanulmányai, melyeket közöl, mind meglepheti az olvasók ezreit, de manapság egy igazi jó laptól mind-ezeknél többet kívánnak. Mai nap minden embernek fontos érdekei vannak az üzleti élet terén, s egy jó lap első kötelessége, hogy ebben a tekintetben teljesen megbízható tanácsadó legyen. Politika és szépirodalom igen jó szórakoztatója a művelt embernek, a férj, a nő és a serdült gyermekek mind megtalálják multságukat benne, de mit ér az olyan háziabárát, a ki mindig csak mulattat be-nünket, de soha egy okos tanáccsal nem tud szolgálni, ha hozzáfordulunk? Egy igazán jó lapnak e kettős feladatát megvalósítva csak egyetlen egy lapsal tapasztaljuk, az Egyetértés-nél, mely különben terjedelménél fogva erre ugyszólván egyedül alkalmas is. Mert ahoz bizony nagy papíroszparálás szükséges, hogy előbb adjunk egy óriási lapot a közönség mulattatására, aztán adjunk egy másik, még nagyobb lapot a közönség anyagi érdekeinek támogatására. Mert a hány foglalkozás ember van egy lap olvasói közt, annyi különböző érdeküket kell kiszolgálni. A kereskedő, a földmivelő, a bankár, a kötvénytulajdonos, a sorsjegyvásárló, az a sok száz és százféle gyáros, iparos, üzlet-tulajdonos és gazdálkodó, az nemcsak azt akarja tudni, hogy az értékpapírosoknak, meg a nyersanyagoknak és készítményeknek mi az árak, hanem azt is, hogy hol lehet olcsón vásárolni és hol lehet valamit lehető legjobb áron értékesíteni? És ezt nem képes semmiféle lap sem nyújtani, legyen még oly jól is szerkesztve, ha mindjárt százszereket áldoznak is tartalma emelésére, ha csak nincsen abban a szerencsés helyzetben, mint az „Egyetértés”, melyet a hazai üzleti világ a magyar kereskedelem vezérlapjává tett, és a hirdetések egész özönével keres föl. Az üzletemberek az Egyetértés-t tekintik annak a közegnek, mely köztük az érintkezést, ha szükség van rá, legsikereseb-

ben közvetíteni képes a hirdetési által. Kinek hirdetni valója van, az Egyetértés-t keresi föl, mert tudja, hogy 23,000, a legvagyonosabb osztályához tartozó előfizetőhöz fog szólni; a ki pedig azon gondolkodik, hogy melyik lapra fizessen elő? az ismét csak az Egyetértés-t választja, mert jól tudja, hogy e lap az ő anyagi érdekeit nemcsak megvédelmezheti, hanem ha tájékozását belőle meríti, mint üzletember okvetlenül boldogulni is fog. Ezt minden jó laptól meg lehet kívánni, elérni azonban csak az Egyetértés által lehet.

HIRDETÉSEK

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

Selyem hamisítvány.

Egessünk el egy mintát a venni szándékoltt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összeszopódorodik és csakhamar kialszik, maga után csekély világosbarna hamut hagyván; addig a hamisított selyem, (mely zsiros színű szallónás lesz és könnyen török) lassan tovább ég (minthogy rostszálai a festanyagtól telítetten tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik, csak meggörbül. Henneberg G. (es. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, házhoz szállítva, posta-bér- és vámentesen szívesen küld bárkinek is mintákat akár egyes öltönyekre való, akár egész végekben levő valódi selyem szövetből (4)

A nagyenyedi timár társulat,

23. szám alatt levő vendégfogadója

3 egymásutáni évre,

július 16-án bérbe ki fog adatni

a helyszínén.

Sz. 2341.—1892.

k.i.g.

Hirdetmény.

Nagy-Enyed város nemzeti szállodájának — a jelenbeni bérlő által haszonbérbe birt részei folyó évi július hó 15-én délelőtt 10 órakor a tanács irodában tartandó nyilvános árverésen jövő 1893. évi január 1-től 3 egymásutáni következő évre — haszonbérbe adatnak.

Kikiáltási ár a jelenlegi egy évi haszonbér összeg 567 frt., a bérleti feltételek a hivatalos órák alatt a tanács irodában betekintheők.

Árverezni szándékozók felhivatnak a kikiáltási ár 10%-át bánat pénzül letenni.

A városi tanácstól.

Nagy-Enyed, 1892. július hó 1-én.

Kovács Gyula,

polgármester.

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az

27—52

„Egyetértés”

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség legtekintélyesebb lapja. Hiteles forrásokból származó értesítések gyorsasága, alaposága és sokasága, rovatának változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették népszerűvé. A kormány körében előforduló eseményekről az „EGYETÉRTÉS” olvasói értesülhetnek első sorban. Az országgyűlési tárgyalásokról a legrejtettebb, tárgyalagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés” közöl, Bármely pártköz tartozék is a képviselő, beszéde az „Egyetértés”-ben a legterjedelmesebben közöltek. Ez az óriási terjedelmű lap egyszerre két homlokegyenest ellenkező irodalmi célt szolgál, mert naponként megtalálja benne a család, a hölgyvilág a maga szépirodalmi olvasmányát a világirodalom legkitűnőbb íróinak legújabb regényeiben, talál benne tárcacikkeket legjobb íróiktól, dívat tudósítást Párisból stb., úgy, hogy nincs szépirodalmi lap, mely az „Egyetértés”-nek e rovatával a versenyt kiállhatna.

S ezzel szemben ott van az „Egyetértés”-nek oldalakra terjedő politikai és közgazdasági része, mely megbízhatóság, komolyság és jólétszerűség tekintetében utóérhetetlenek van elismerve a magyar sajtóban. Egyik legfőbb érdeme az „Egyetértés”-nek, hogy az események ösmertése körül soha semminemű tekintetektől sem hagyta magát befolyásolni, s mint teljesen független lap fölötté áll minden pártérdeknek és csak az igazságot szolgálja. Az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű országgyűlési tudósításnak is mindenkor a párttekinteten felülemelkedő részrehajlatlanság szerzett meg a közölsémet, mely abban nyilvánul, hogy az „Egyetértés” olvasói között minden pártból találunk híveket.

Az „Egyetértés” gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdáközönség, az iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés”, kereskedelmi s tözsedé tudósításainak bőségével a többi lapok már fel sem veszik a versenyt. — A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két évtized óta tudja már, hogy az „Egyetértés”-ben megtalálja mindazt, a mire szüksége van, s e miatt az „Egyetértés” ma már nélkülözhetlenül vált, mint a hazai kereskedelmi, ipar-és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezér lapja. Üzleti dolgokban az „Egyetértés” a legjobban informált lap Magyarországon.

A rendes rovatokban s a fölmerülő eseményekről legnagyobb terjedelemben közölt bű tudósításokon kívül végre csak az „Egyetértés”, 3 speciális rovatát említhetjük meg, melyek országos hírré tettek szert. Ezek az Irodalom, a Tanügy és a Mezőgazdaság melyek mindegyike egy-egy szakapot képes pótolni. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az

„EGYETÉRTÉS”-re,

melynek előfizetési ára: egy hóra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Műtatványszámokat a kiadóhivatal kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Az „Egyetértés” felelős szerkesztője és kiadó-

Az „Egyetértés” kiadóhivatala:

tulajdonosa:

Daiszinház-utca I. szám.

CSÁVOLSZKY LAJOS.

(Az operaházzal szemben.)